

Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk

(2008/C 155/02)

Týmto oznámením sa nahrádza existujúce oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. ES C 71, 11.3.2000, s. 14).

1. ÚVOD**1.1. Východiská**

Týmto oznámením sa aktualizuje prístup Komisie k štátnej pomoci, ktorá sa udeľuje vo forme záruk, a jeho cieľom je poskytnúť členským štátom podrobnejšie usmernenie k zásadám, z ktorých Komisia zamýšľa vychádzať pri svojom výklade článkov 87 a 88 a pri ich uplatňovaní v oblasti štátnych záruk. Tieto zásady sú v súčasnosti stanovené v oznámení Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk ⁽¹⁾. Skúsenosti získané pri uplatňovaní tohto oznámenia od roku 2000 naznačujú, že politika Komisie v tejto oblasti by sa mala prehodnotiť. V tejto súvislosti chce Komisia pripomenúť, napríklad, svoje najnovšie postupy pri rôznych špecifických rozhodnutiach ⁽²⁾ vzhľadom na potrebu vykonať individuálne posúdenie rizika strát v súvislosti s každou zárukou v prípade schém. Komisia ďalej plánuje robiť svoju politiku v tejto oblasti čo najtransparentnejšie, aby jej rozhodnutia boli predvídateľné a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie. Komisia chce poskytovať malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) a členským štátom hlavne zabezpečenie a vopred stanoviť, pre danú spoločnosť a na základe jej finančného ratingu, minimálne rozpätie, ktoré by sa malo účtovať za štátnu záruku, aby sa nemohla považovať za pomoc v pôsobnosti článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES. Podobne každý deficit účtovaného poplatku v porovnaní s touto úrovňou by sa mohol považovať za prvok pomoci.

1.2. Typy záruk

Vo svojej najbežnejšej forme sa záruky spájajú s pôžičkou alebo s iným finančným záväzkom, ktorý sa stanoví Zmluvou medzi dlžníkom a veriteľom. Môžu poskytovať ako individuálne záruky alebo v rámci záručných schém.

Rôzne formy záruky však môžu existovať v závislosti od ich právneho základu, typu transakcie, na ktorú sa poskytujú, ich trvania atď. Patria sem okrem iného nasledovné formy záruky:

- všeobecné záruky, t. j. záruky, ktoré sa poskytujú podnikom ako také, a záruky spojené s určitou transakciou, ktorou môže byť pôžička, majetková investícia atď.,
- záruky, ktoré poskytuje určitý nástroj, a záruky viazané na právnu formu samotného podniku,
- priamo poskytnuté záruky alebo protizáruky poskytnuté ručiteľovi na prvej úrovni,
- neobmedzené záruky a záruky s obmedzením výšky a/alebo trvania. Komisia považuje za pomoc vo forme záruky aj výhodnejšie podmienky financovania pre podniky, ktorých právna forma vylučuje konkurzné konanie alebo iné postupy pre prípad platobnej neschopnosti, alebo keď sa poskytuje jednoznačná štátna záruka alebo krytie strát štátom. To isté platí, keď štát získa nejaký majetok v podniku a neobmedzené ručenie sa prijme namiesto zvyčajného obmedzeného ručenia,
- záruky jednoznačne vyplývajúce zo zmluvného zdroja (ako sú formálne zmluvy, odporúčajúce listy pri žiadosti o pôžičku) alebo iného právneho zdroja a záruky, ktorých forma je menej viditeľná (ako sú sprievodné listy, ústne záväzky), eventuálne aj s rôznou úrovňou istoty, ktorú môžu tieto záruky poskytovať.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 71, 11.3.2000, s. 14.

⁽²⁾ Napríklad: rozhodnutie Komisie 2003/706/ES z 23. apríla 2003 o schéme pomoci vykonávanej Nemeckom pod názvom „schéma záruk spolkovej krajiny Brandenbursko na roky 1991 a 1994“, štátna pomoc C 45/98 (ex NN 45/97) (Ú. v. ES L 263, 14.10.2003, s. 1); rozhodnutie Komisie zo 16. decembra 2003 o schémach záruk na financovanie lodiarstva – Nemecko (N 512/03) (Ú. v. EÚ C 62, 11.3.2004, s. 3); rozhodnutie Komisie 2006/599/ES zo 6. apríla 2005 o programe štátnej pomoci, ktorú chce Taliansko poskytnúť na financovanie lodiarstva (Ú. v. EÚ L 244, 7.9.2006, s. 17).

V poslednom prípade chýbajúce vhodné právne alebo účtovné záznamy často vedú k nízkej sledovateľnosti. To platí pre príjemcu prostriedkov aj pre štátny alebo verejný organ, ktorý záruku poskytuje, a následne aj pre informácie dostupné pre tretie osoby.

1.3. Štruktúra a rozsah pôsobnosti oznámenia

Na účely tohto oznámenia:

- a) „schéma záruky“ znamená akýkoľvek nástroj, na základe ktorého bez potreby ďalších vykonávacích opatrení možno poskytnúť záruky podnikom pri dodržaní určitých podmienok pre dĺžku trvania záruky, výšku záruky, príslušnú transakciu, typ a veľkosť podnikov (napríklad MSP);
- b) „jednotlivá záruka“ znamená akúkoľvek záruku poskytnutú podniku, ktorá nebola poskytnutá na základe schémy záruky.

Oddiely 3 a 4 tohto oznámenia sú vypracované tak, aby sa mohli priamo uplatňovať pri zárukách viazaných na špecifické finančné transakcie, ako sú pôžičky. Komisia sa vzhľadom na ich periodicitu a skutočnosť, že zvyčajne ich možno kvantifikovať domnieva, že sú to prípady, kde je väčšinou potrebné záruky klasifikovať ako obsahujúce alebo neobsahujúce prvok štátnej pomoci.

Keďže vo väčšine prípadov transakcia krytá zárukou je pôžička, v tomto oznámení sa ďalej ako „dlžník“ označuje hlavný príjemca záruky označuje ako „dlžník“ a subjekt, ktorého riziko sa zmiernuje štátnou zárukou, ako „veriteľ“. Používaním týchto dvoch špecifických pojmov sa má tiež uľahčiť pochopenie podstaty a významu tohto textu, keďže základný princíp pôžičky je dobre známy. Z toho však nevyplýva, že oddiely 3 a 4 sa môžu uplatňovať len pri zárukách na pôžičky. Uplatňujú sa pri všetkých zárukách, kde je prítomný podobný presun rizika, ako napríklad pri investovaní vo forme majetku, ak sa zohľadňuje príslušný rizikový profil (vrátane možného nedostatočného poskytovania zábezpeky).

Oznámenie sa vzťahuje na všetky sektory hospodárstva vrátane poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a dopravy bez toho, aby boli dotknuté osobitné pravidlá týkajúce sa záruk v danom sektore.

Toto oznámenie sa netýka záruk na vývozný úver.

1.4. Iné typy záruk

Keď určité formy záruk (pozri bod 1.2) zahŕňajú presun rizika na ručiteľa, a keď nevykazujú jeden alebo viac špecifických znakov uvedených v bode 1.3, napríklad poisťné záruky, bude sa musieť vykonať analýza jednotlivých prípadov, pri ktorej sa, pokiaľ to bude potrebné, uplatnia oddiely alebo metodiky opísané v tomto oznámení.

1.5. Nestrannosť

Toto oznámenie platí bez toho, aby bol dotknutý článok 295 Zmluvy, a teda neovplyvňuje právnu úpravu vlastníctva v členských štátoch. Komisia je nestranná, pokiaľ ide o verejné a súkromné vlastníctvo.

Konkrétne iba samotná skutočnosť, že veľký podiel nejakého podniku je vo verejných rukách, nestačí na záver, že ide o štátnu záruku, pokiaľ neexistujú žiadne výslovné alebo predpokladané prvky záruky.

2. UPLATNITEĽNOSŤ ČLÁNKU 87 ODS. 1

2.1. Všeobecné poznámky

V článku 87 ods. 1 Zmluvy sa konštatuje, že každá pomoc, poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

Tieto všeobecné kritériá platia rovnako pre záruky. Podobne ako iné formy nožnej pomoci, záruky, ktoré poskytnú priamo štát, konkrétne ústredné, regionálne alebo miestne orgány, ako aj záruky, ktoré poskytnú zo štátnych prostriedkov iné štátom riadené orgány, napr. podniky, a možno ich prisúdiť štátnym orgánom⁽³⁾, môžu predstavovať štátnu pomoc.

V snahe predísť akýmkoľvek pochybnostiam by sa mal objasniť pojem štátnych prostriedkov v súvislosti so štátnymi zárukami. Výhodou štátnej záruky je to, že riziko spojené so zárukou znáša štát. Skutočnosť, že riziko znáša štát, by sa za normálnych okolností mala kompenzovať primeraným poplatkom. Keď sa štát zriekne celého takého poplatku alebo jeho časti, je to výhoda pre podnik a strata štátnych prostriedkov. Takže i keď štát nikdy nerealizuje žiadne platby na základe záruky, napriek tomu môže ísť o štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy. Pomoc sa poskytnú v momente, keď sa poskytnú záruka, nie vtedy, keď sa záruka uplatní alebo keď sa realizujú platby podľa podmienok záruky. Či záruka predstavuje štátnu pomoc, alebo nie a, ak áno, aká môže byť výška tejto štátnej pomoci, to sa musí posúdiť v momente poskytnutia záruky.

V tejto súvislosti Komisia zdôrazňuje, že analýza na základe pravidiel štátnej pomoci nemá vplyv na zlučiteľnosť daného opatrenia s inými ustanoveniami Zmluvy.

2.2. Pomoc pre dlžníka

Príjemcom pomoci je zvyčajne dlžník. Ako sa uvádza v bode 2.1, znášanie rizika by sa za normálnych okolností malo kompenzovať primeraným poplatkom. Ak dlžník nemusí platiť poplatky, alebo je poplatok nízky, získava výhodu. V porovnaní so situáciou bez záruky, štátna záruka umožňuje dlžníkovi získať pre pôžičku lepšie finančné podmienky, aké sú normálne k dispozícii na finančných trhoch. Obyčajne so štátnou zárukou môže dlžník dostať nižšie úroky a/alebo môže ponúknuť nižšiu úroveň zabezpečenia. V niektorých prípadoch by dlžník bez štátnej záruky nenašiel finančnú inštitúciu, ktorá by mu bola ochotná požičať za akýchkoľvek podmienok. Štátne záruky teda uľahčujú zakladanie nových podnikov a určitým podnikom umožňujú navýšenie kapitálu na spustenie nových činností. Rovnako môžu štátne záruky pomôcť firmám v ťažkostiach zostať činnými namiesto toho, aby boli zrušené alebo museli prejsť reštrukturalizáciou, čím môžu vlastne narúšať hospodársku súťaž.

2.3. Pomoc pre veriteľa

2.3.1. Aj keď príjemcom pomoci je zvyčajne dlžník, nemožno vylúčiť, že za určitých okolností aj veriteľ bude mať priamy prospech z pomoci. Konkrétne, napríklad, ak sa štátna pomoc poskytnú následne v súvislosti s pôžičkou alebo s iným finančným záväzkom, ktorý už bol uzavretý, bez úpravy podmienok tejto pôžičky alebo tohto finančného záväzku, alebo ak sa jedna pôžička so zárukou použije na splatenie inej pôžičky bez záruky tej istej úverovej inštitúcie, vtedy môže ísť aj o pomoc pre veriteľa v prípade, ak sa zvýši zabezpečenie pôžičiek. Keď záruka obsahuje pomoc pre veriteľa, treba upozorniť na to, že takáto pomoc by v zásade mohla predstavovať prevádzkovú pomoc.

2.3.2. Záruky sa líšia od iných opatrení štátnej pomoci, ako sú granty alebo oslobodenie od daní tým, že v prípade záruk štát vstupuje aj do právneho vzťahu s veriteľom. Treba preto posúdiť, či skutočnosť, že štátna pomoc sa poskytla neoprávnene, nemá dôsledky aj pre tretie osoby. V prípade štátnych záruk na pôžičky sa to týka najmä požičiavajúcich finančných inštitúcií. Ak ide o záruky na obligácie, ktoré boli vydané s cieľom financovať podniky, potom sa to týka finančných inštitúcií, ktoré sú zainteresované na vydaní obligácií. Otázka, či neoprávnenosť pomoci ovplyvní právne vzťahy medzi štátom a tretími osobami, je záležitosť, ktorá sa musí preskúmať podľa vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy v niektorých prípadoch musia preskúmať, či vnútroštátne právne predpisy nebránia dodržiavaniu záručných zmlúv, a Komisia sa domnieva, že pri tomto posudzovaní by mali prihliadať na porušenie právnych predpisov Spoločenstva. Na základe toho môžu mať veritelia záujem overiť si – a považovať to za štandardný postup – že sa dodržiavajú predpisy Spoločenstva o štátnej pomoci, a to vždy vtedy, keď sa poskytuje záruka. Členský štát by tiež mal dokázať poskytnúť číslo prípadu, ktoré vydala Komisia pre individuálny prípad alebo schému, a prípadne aj kópiu rozhodnutia Komisie, ktoré nemá dôverný charakter, spolu s príslušným odkazom na *Úradný vestník Európskej únie*. Komisia v tejto súvislosti urobí všetko pre transparentné sprístupnenie informácií o prípadoch a schémach, ktoré schválila.

⁽³⁾ Pozri vec C-482/99 *Francúzsko/Komisia (Stardust)*, [2002] Zb. s. I-4397.

3. PODMIENKY, KTORÉ VYLUČUJÚ EXISTENCIU POMOCI

3.1. Všeobecné hľadiská

Ak individuálna záruka alebo záručná schéma, do ktorej vstúpi štát, neprinesie podniku žiadnu výhodu, nepredstavuje štátnu pomoc.

V tejto súvislosti, aby sa zistilo, či sa výhoda poskytuje prostredníctvom záruky alebo záručnej schémy, Súdny dvor vo svojich najnovších rozhodnutiach ⁽⁴⁾ potvrdil, že Komisia by mala pri svojom posudzovaní vychádzať zo zásady investora, ktorý pôsobí v trhovom hospodárstve (ďalej len „zásada investora v trhovom hospodárstve“). Mali by sa teda brať do úvahy existujúce možnosti príjemcu získať rovnocenné finančné zdroje prostredníctvom prístupu na kapitálový trh. O štátnu pomoc nejde v tom prípade, ak sa získa prístup k novému finančnému zdroju za takých podmienok, ktoré by boli prijateľné pre súkromného prevádzkovateľa v normálnych podmienkach trhového hospodárstva ⁽⁵⁾.

Aby sa uľahčil proces posúdenia, či bola v prípade daného záručného opatrenia splnená zásada investora v trhovom hospodárstve, Komisia v tejto časti uvádza niekoľko dostatočných podmienok pre neprítomnosť prvku pomoci. Individuálne záruky sú zahrnuté v bode 3.2 a jednoduchšia možnosť pre MSP v bode 3.3. Záručné schémy sú zahrnuté v bode 3.4 a jednoduchšia možnosť pre MSP v bode 3.5.

3.2. Individuálne záruky

Pokiaľ ide o individuálne štátne záruky, Komisia sa domnieva, že splnením všetkých nasledujúcich podmienok sa dostatočne vylúči prítomnosť štátnej pomoci:

a) Dlhník nemá finančné problémy.

Pri rozhodovaní, či sa dlhník nachádza v ťažkej finančnej situácii, malo by sa vychádzať z definície uvedenej v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ⁽⁶⁾. MSP, ktoré vznikli pred menej ako tromi rokmi, sa na účely tohto oznámenia za toto obdobie nepovažujú za podniky v ťažkostiach.

b) Rozsah záruky možno správne stanoviť, keď sa poskytuje. To znamená, že záruky musia byť naviazané na špecifickú finančnú transakciu na pevnú maximálnu sumu a sú časovo obmedzené.

c) Záruka nekryje viac ako 80 % nesplatenej pôžičky alebo iného finančného záväzku; toto obmedzenie sa neuplatňuje na záruky pokrývajúce dlhové cenné papiere ⁽⁷⁾.

Komisia sa domnieva, že ak je záväzok plne pokrytý štátnou zárukou, veriteľ má menšiu motiváciu riadne posúdiť, zaistiť a minimalizovať riziko vyplývajúce z operácie poskytnutia pôžičky a hlavne vyhodnotiť úverovú bonitu dlhníka. Takéto posúdenie rizík nie vždy môže vykonať štát ako poskytovateľ záruky a to kvôli chýbajúcim prostriedkom. Nedostatočná motivácia na minimalizovanie rizika nesplatenia pôžičky by mohla podnietiť veriteľov k uzatváraniu zmlúv na pôžičky s väčším než obvyklým obchodným rizikom a mohol by tým narastať objem vysoko rizikových záruk v štátnom portfóliu.

⁽⁴⁾ Pozri vec C-482/99 citovanú v poznámke pod čiarou 3.

⁽⁵⁾ Pozri oznámenie Komisie o uplatňovaní článku 92 a 93 Zmluvy na účasť verejných orgánov na základných imaniach podnikov (Vestník Európskych spoločenstiev č. 9-1984); rozsudok Súdneho dvora, spojené prípady 296/82 a 318/82, Holandsko a Leeuwarder Papierwarenfabriek BV/Komisia, [1985] Zb. s. 809, bod 17. Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o ES a článku 61 Dohody o EHP na štátnu pomoc v leteckom sektore (Ú. v. ES C 350, 10.12.1994, s. 5), body 25 a 26.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁷⁾ Definíciu „dlhových cenných papierov“ nájdete v článku 2 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES z 15. decembra 2004 o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2001/34/ES (Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, s. 38). Smernica naposledy zmenená smernicou 2008/22/ES (Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2008, s. 50).

Toto 80 % obmedzenie sa neuplatňuje na verejnú záruku poskytnutú na financovanie spoločnosti, ktorej činnosť, ktorou bola riadne poverené, pozostáva výlučne z poskytovania služieb všeobecného hospodárskeho záujmu ⁽⁸⁾, a v prípade, keď bola záruka poskytnutá verejným orgánom, ktorý toto poverenie vydal. Toto 80 % obmedzenie sa uplatňuje, ak daná spoločnosť poskytuje iné služby všeobecného hospodárskeho záujmu alebo iné hospodárske činnosti.

S cieľom zabezpečiť, aby veriteľ skutočne znášal časť rizika, náležitá pozornosť sa musí venovať týmto dvom hľadiskám:

- keď sa veľkosť pôžičky alebo finančného záväzku časom znižuje, napríklad preto, že pôžička sa začala splácať, úmerne sa musí znižovať aj hodnota záruky tak, aby záruka nikdy nepokrývala viac ako 80 % nesplatennej pôžičky alebo finančného záväzku,
- straty sa musia znášať proporcionálne a rovnako na strane veriteľa aj na strane poskytovateľa záruky. Takisto čisté výnosy zo splátok (čiže príjmy po odpočítaní nákladov za spracovanie) získané z vymáhania dlhu zo zabezpečenia poskytnutého dlžníkom musia proporcionálne znižovať straty, ktoré znáša veriteľ i poskytovateľ záruky rovnakým dielom. Záruky proti prvej strate, keď sa straty najprv pripisujú poskytovateľovi záruky a až potom veriteľovi, sa budú považovať za také, ktoré eventuálne môžu obsahovať prvok pomoci.

Ak členský štát chce poskytnúť záruku vyššiu, ako je hranica 80 %, a tvrdí, že nejde o pomoc, mal by túto požiadavku riadne odôvodniť, napríklad na základe právnej úpravy celej transakcie, a notifikovať ju Komisii, aby záruka mohla byť riadne posúdená vzhľadom na jej prípadný charakter štátnej pomoci.

d) Za záruku sa platí trhovo orientovaná cena.

Ako sa uvádza v bode 2.1, znášanie rizika by sa za normálnych okolností malo kompenzovať primeraným poplatkom zo sumy záruky alebo protizáruky. Ak je cena za záruku prinajmenšom taká istá ako zodpovedajúca orientačná výška poplatku na finančných trhoch, záruka neobsahuje prvok pomoci.

Ak sa na finančných trhoch nedá nájsť zodpovedajúca orientačná výška poplatku, celkové finančné náklady na pôžičku so zárukou, vrátane úrokovej sadzby pôžičky a poplatku za záruku, sa musia porovnať s trhovou cenou podobnej pôžičky, ktorá nie je zabezpečená zárukou.

V oboch prípadoch sa pri určovaní zodpovedajúcej trhovej ceny musí prihliadať na charakteristiky záruky a príslušnej pôžičky; patrí sem: hodnota a trvanie transakcie, zábezpeka, ktorú poskytol dlžník, a iné skúsenosti, ktoré majú vplyv na hodnotenie návratnosti, pravdepodobnosť neplnenia záväzkov dlžníka v dôsledku jeho finančnej situácie, oblasť jeho činnosti a vyhliadky, ako aj iné ekonomické podmienky. Táto analýza by teda mala umožniť ohodnotiť dlžníka pomocou ratingu rizika. Toto hodnotenie môže poskytnúť niektorá medzinárodne uznávaná ratingová agentúra alebo interný rating, ak je k dispozícii, ktorý používa banka poskytujúca príslušnú pôžičku. Komisia poukazuje na previazanosť medzi ratingom a úrokovou sadzbou v prípade neplnenia záväzkov, ktorú vytvorili medzinárodné finančné inštitúcie, ktorých práce sú tiež verejne dostupné ⁽⁹⁾. Na posúdenie, či poplatok zodpovedá trhovým podmienkam môže členský štát vykonať porovnanie cien, ktoré zaplatili podniky s podobným ratingom pôsobiacie na trhu.

Komisia preto nesúhlasí s tým, aby sa poplatok za poskytnutie záruky stanovil jedinou sadzbou, ktorá sa považuje za zodpovedajúcu celkovému štandardu v odvetví.

⁽⁸⁾ Služby všeobecného hospodárskeho záujmu musia byť v súlade s pravidlami Spoločenstva, napr. s rozhodnutím Komisie 2005/842/ES z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (Ú. v. EÚ L 312, 29.11.2005, s. 67) a s rámcom Spoločenstva pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (Ú. v. EÚ C 297, 29.11.2005, s. 4).

⁽⁹⁾ Napríklad tabuľka 1 úverových ratingov agentúr, ktorá sa nachádza v pracovnom dokumente Banky pre medzinárodné zúčtovanie (Bank for International Settlements Working Paper) č. 207 na internetovej stránke: <http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

3.3. Hodnotenie individuálnych záruk pre MSP

Ak je dlžníkom MSP ⁽¹⁰⁾, Komisia môže odchylné od bodu 3.2 písm. d) prijať jednoduchšie hodnotenie toho, či záruka na pôžičku obsahuje alebo neobsahuje prvok pomoci. V takom prípade a ak sú splnené všetky ostatné podmienky stanovené v bode 3.2 písm. a), b) a c), štátna záruka sa nepovažuje za obsahujúcu prvok pomoci, ak sa minimálny ročný poplatok [„poplatok safe-harbour“ ⁽¹¹⁾] uvedený v nasledujúcej tabuľke účtuje na základe ratingu dlžníka ⁽¹²⁾ zo sumy, na ktorú skutočne poskytuje záruku štát.

Kvalita úveru	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Ročný poplatok za zabezpečenie
Najvyššia kvalita	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Veľmi vysoká platobná schopnosť	AA + AA AA –	AA + AA AA –	Aa 1 Aa 2 Aa 3	0,4 %
Vysoká platobná schopnosť	A + A A –	A + A A –	A 1 A 2 A 3	0,55 %
Dostatočná platobná schopnosť	BBB + BBB BBB –	BBB + BBB BBB –	Baa 1 Baa 2 Baa 3	0,8 %
Platobná schopnosť je citlivá na nepriaznivé podmienky	BB + BB BB –	BB + BB BB –	Ba 1 Ba 2 Ba 3	2,0 %
Za nepriaznivých podmienok sa platobná schopnosť pravdepodobne zhorší	B + B B –	B + B B –	B 1 B 2 B 3	3,8 % 6,3 %
Platobná schopnosť závisí od zachovania priaznivých podmienok	CCC + CCC CCC – CC	CCC + CCC CCC – CC C	Caa 1 Caa 2 Caa 3	Nemožno poskytnúť žiadny ročný poplatok za zabezpečenie
Neplnenie alebo takmer neplnenie	SD D	DDD DD D	Ca C	Nemožno poskytnúť žiadny ročný poplatok za zabezpečenie

⁽¹⁰⁾ „MSP“ sú malé a stredné podniky v zmysle prílohy I k nariadeniu (ES) č. 70/2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc malým a stredným podnikom (Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 33). Nariadenie naposledy zmenené nariadením (ES) č. 1976/2006 (Ú. v. EÚ L 368, 23.12.2006, s. 85).

⁽¹¹⁾ Tieto poplatky za zabezpečenie sa stanovujú v súlade s cenovým rozpätím pôžičiek pre podniky s podobným ratingom stanoveným v Oznámení Komisie o revízii spôsobu metodiky stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6). Podľa štúdie na danú tému vypracovanej na žiadosť Komisie: (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/full_report.pdf – pozri štúdiu s. 23 a s. 156-159), by sa malo rátať s celkovým poklesom o 20 bázičných bodov. Tento pokles zodpovedá rozdielu v rozpätí medzi pôžičkou a zárukou v prípadoch s podobným rizikom, aby sa zohľadnili dodatočné náklady osobitne spojené s pôžičkami.

⁽¹²⁾ Tabuľka obsahuje ratingové triedy Standard & Poor's, Fitch a Moody's, ktoré sa v bankovom sektore ako ratingové agentúry používajú najčastejšie na previazanie vlastného ratingového systému, ako sa opisuje v bode 3.2 písm. d). Ratingy sa však nemusia získavať od týchto špecializovaných ratingových agentúr. Vnútroštátne ratingové systémy alebo ratingové systémy používané bankami na vyjadrenie miery zlyhania sú rovnako prijateľné, ak poskytujú ročnú pravdepodobnosť zlyhania, keďže na základe tohto údaju ratingové agentúry hodnotia spoločnosti. Iné systémy by mali umožniť podobné hodnotenie prostredníctvom tohto kľúča.

Poplatky za zabezpečenie sa na začiatku každého príslušného roka určujú podľa výšky sumy, na ktorú účinne poskytuje záruku alebo protizáruku štát. Musia byť považované za minimum, aké možno uplatniť pre spoločnosť s úverovým ratingom, ktorý sa prinajmenšom rovná hodnotám uvedeným v tabuľke ⁽¹³⁾.

V prípade paušálneho poplatku za zabezpečenie zaplateného vopred sa záruka na pôžičku považuje za zbavenú prvku pomoci, ak sa prinajmenšom rovná hodnote budúcich poplatkov za zabezpečenie, ako sa uvádza vyššie, pričom ako diskontná sadzba sa používa príslušná referenčná sadzba ⁽¹⁴⁾.

Ako sa uvádza v predchádzajúcej tabuľke, spoločnosti s ratingom CCC/Caa alebo horším nemôžu využívať výhody tohto zjednodušeného spôsobu.

Pre MSP, ktoré nemajú úverovú históriu, alebo v prípade ratingu vychádzajúceho zo súvahy, ako sú niektoré spoločnosti so špeciálnym určením alebo začínajúce spoločnosti, poplatok za zabezpečenie by mal byť stanovený na 3,8 % a nemal by byť nikdy nižší ako poplatok, ktorý by platil pre materskú spoločnosť alebo materské spoločnosti.

Uvedené rozpätia môžu byť z času na čas prehodnotené, aby sa zohľadnila situácia na trhu.

3.4. Záručné schémy

Pokiaľ ide o schému štátnych záruk, Komisia sa domnieva, že pri splnení všetkých týchto kritérií sa vylúči prítomnosť štátnej pomoci:

- a) schéma nepovoľuje poskytovanie záruk dlžníkom vo finančných ťažkostiach [pozri podrobnosti v bode 3.2. písm. a)];
- b) rozsah záruk sa dá správne stanoviť, keď sú poskytované. To znamená, že záruky sa musia viazať na špecifické finančné transakcie na pevnú maximálnu sumu a sú časovo obmedzené;
- c) záruky nekryjú viac ako 80 % každej nesplatenej pôžičky alebo iného finančného záväzku [podrobnosti pozri v bode 3.2 písm. c)];
- d) podmienky schémy vychádzajú z realistického posúdenia rizika tak, aby poplatky, ktoré príjemcovia zaplatia, umožnili v maximálnej miere samofinancovanie tejto schémy. Charakter samofinancovania schémy a vhodná orientácia na riziko Komisia považuje za ukazovatele, že poplatky za záruku účtované v rámci schémy zodpovedajú trhovým cenám.

To znamená, že riziko každej novej záruky sa musí posúdiť na základe všetkých dôležitých faktorov (kvalita dlžníka, bezpečnosť, trvanie záruky atď.). Na základe tejto analýzy rizík, sa musia stanoviť rizikové triedy ⁽¹⁵⁾ a záruka sa musí zaradiť do jednej z týchto rizikových tried a zodpovedajúci poplatok za záruku sa musí účtovať z výšky záruky alebo protizáruky;

- e) na dosiahnutie správneho a postupného hodnotenia aspektu samofinancovania schémy sa primeranosť výšky poplatkov musí prehodnocovať aspoň jedenkrát ročne na základe skutočnej stratovosti schémy a poplatky sa musia zodpovedajúcim spôsobom upraviť, ak existuje riziko, že schéma prestane byť samofinancujúca. Táto úprava sa môže týkať všetkých vydaných a budúcich záruk alebo len budúcich;
- f) aby mohli byť poplatky považované za zodpovedajúce trhovým cenám, musia pokrývať bežné riziká súvisiace s poskytnutím záruky, administratívne náklady schémy a ročnú odmenu za dostatočný kapitál, i keď tento ešte vôbec neexistuje alebo je vytvorený len čiastočne.

Čo sa týka administratívnych nákladov, mali by zahŕňať aspoň úvodné posúdenie rizík, ako aj náklady na monitorovanie a riadenie rizík, ktoré sú spojené s poskytnutím a spracovaním záruky.

⁽¹³⁾ Napríklad spoločnosti, ktorej banka priradí úverový rating BBB-/Baa3, by sa mal na začiatku každého roka účtovať ročný poplatok za zabezpečenie vo výške najmenej 0,8 % na sumu, na ktorú skutočne poskytuje záruku štát.

⁽¹⁴⁾ Pozri oznámenie uvedené v poznámke pod čiarou 11, v ktorom sa stanovuje, že: „Na výpočet súčasných hodnôt sa má referenčná sadzba používať aj ako diskontná sadzba. Na tento účel sa v zásade použije základná sadzba zvýšená o pevnú maržu 100 bázičných bodov“ (s. 4).

⁽¹⁵⁾ Pozri ďalšie informácie v poznámke pod čiarou 12.

Pokiaľ ide o odmenu za kapitál, Komisia poznamenáva, že obvyklí poskytovatelia záruk podliehajú pravidlám pre kapitálové požiadavky a v súlade s týmito pravidlami sú nútení vytvoriť vlastný kapitál, aby nedošlo k ich úpadku v dôsledku kolísania ročných strát súvisiacich so zárukami. Štátne záručné schémy bežne nepodliehajú týmto pravidlám, a teda nemusia vytvárať takéto rezervy. Inými slovami, vždy keď straty vyplývajúce zo záruk presiahnu príjmy z poplatkov za záruku, schodok sa jednoducho vykryje zo štátneho rozpočtu. Táto štátna záruka na schému spôsobuje, že schéma sa dostáva do výhodnejšej situácie ako obvyklý poskytovateľ záruky. Na to, aby sa táto nerovnosť odstránila a aby štát dostal odmenu za riziko, ktoré na seba berie, Komisia sa domnieva, že poplatky za záruku musia vykrývať odmenu za primeraný kapitál.

Komisia sa domnieva, že tento kapitál sa musí rovnať minimálne 8 %⁽¹⁶⁾ z nesplatených záruk. Pre záruky poskytnuté podnikom s ratingom AAA/AA- (Aaa/Aa3) sa suma kapitálu, ktorá sa má odmeniť, môže znížiť na 2 % z výšky nesplatených záruk. Pre záruky poskytnuté podnikom s ratingom A+/A- (A1/A3) sa pritom suma kapitálu, ktorá sa má odmeniť, môže znížiť na 4 % z výšky nesplatených záruk.

Obvyklá odmena za kapitál sa skladá z poplatku za riziko, prípadne zvýšeného o bezrizikóvu úrokovú sadzbu.

V každom prípade sa poplatok za riziko musí zaplatiť štátu z primeranej výšky kapitálu. Komisia je na základe vlastnej skúsenosti tohto názoru, že za normálna výška poplatku za kapitálové riziko je minimálne 400 základných bodov a že takýto poplatok za kapitálové riziko by mal byť zahrnutý do poplatku za záruku účtovaného prijímateľom⁽¹⁷⁾.

Podobne ako vo väčšine štátnych záručných schém, ak kapitál na schému štát neposkytne a nie je tu teda žiadny štátny príspevok v hotovosti, bezrizikóva úroková sadzba sa nemusí brať do úvahy. Naproti tomu ak príslušný kapitál štát skutočne poskytne, štát musí vziať na seba náklady spojené s pôžičkou a tieto prostriedky sú na prospech schémy prostredníctvom ich prípadného investovania. Bezrizikóva úroková sadzba sa vtedy musí zaplatiť štátu z poskytnutej sumy. Tento poplatok by mal byť navyše odvodený z finančného príjmu schémy a nemusí nutne ovplyvniť poplatok za záruku⁽¹⁸⁾. Komisia sa domnieva, že výnosnosť 10-ročného vládneho dlhopisu ako bežnej návratnosti kapitálu sa môže použiť ako vhodný vzor pre bezrizikóvu úrokovú sadzbu;

- g) aby sa zabezpečila transparentnosť, v schéme sa musia stanoviť podmienky, podľa ktorých sa budú poskytovať budúce záruky, napr. oprávnené spoločnosti podľa ratingu a prípadne sektor a rozsah, maximálna výška a trvanie záruk.

3.5. Hodnotenie záručných schém pre MSP

So zreteľom na špecifickú situáciu MSP a v záujme uľahčenia ich prístupu k financiam predovšetkým prostredníctvom záručných schém, pre takéto podniky existujú dve špecifické možnosti:

- použitie poplatkov safe-harbour, ako sú definované v jednotlivých zárukách pre MSP,
- hodnotenie záručných schém ako takých uplatnením paušálneho poplatku bez potreby jednotlivého ratingu prijímajúceho MSP.

⁽¹⁶⁾ Zodpovedá kapitálovým požiadavkám stanoveným v článku 75 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 177, 30.6.2006, s. 1) v spojení s jej prílohou VI (odsek 41 a nasl.).

⁽¹⁷⁾ Na záruku poskytovanú spoločnosti s ratingom BBB vo výške 100 sa majú vytvoriť rezervy vo výške 8. Použitie 400 základných bodov (alebo 4 %) na túto sumu dáva výsledné ročné kapitálové náklady $8 \% \times 4 \% = 0,32 \%$ z výšky záruky, čo zodpovedajúcim spôsobom ovplyvní cenu záruky. Ak je predpokladaná miera zlyhania v rámci schémy pre túto spoločnosť napríklad 0,35 % a ročné administratívne náklady sú odhadované na 0,1 %, hodnota záruky, ktorá nie je považovaná za pomoc, bude 0,77 % ročne.

⁽¹⁸⁾ V takom prípade a ak bezrizikóva úroková sadzba je vo výške 5 %, ročné náklady na rezervy, ktoré sa majú vytvoriť, pre tú istú záruku vo výške 100 a rezervy vo výške 8 budú $8 \% \times (4 \% + 5 \%) = 0,72 \%$ zo sumy záruky. Podľa rovnakých odhadov (miera zlyhania 0,35 % a administratívne náklady 0,1 %), cena záruky bude 0,77 % ročne a ďalší poplatok 0,4 % by mala schéma zaplatiť štátu.

Podmienky využívania oboch pravidiel sú definované nasledovne:

Uplatňovanie poplatkov safe-harbour v záručných schémach pre MSP

V súlade s tým, čo sa navrhuje na zjednodušenie v súvislosti s individuálnymi zárukami, záručné schémy v prospech MSP možno tiež v zásade pokladať za samofinancujúce a nepredstavujúce štátnu pomoc, ak sa použijú minimálne poplatky safe-harbour stanovené v bode 3.3 na základe ratingu podnikov ⁽¹⁹⁾. Ostatné podmienky stanovené v bode 3.4 písm. a), b) a c), ako aj v bode 3.4 písm. g) sa však musia splniť a podmienky stanovené v bode 3.4 písm. d), e) a f) sa považujú za splnené, keď sa uplatnia minimálne ročné poplatky stanovené v bode 3.3.

Uplatnenie paušálneho poplatku v záručných schémach pre MSP

Komisia si uvedomuje, že individuálne posúdenie rizika za každého dlžníka je nákladný postup, ktorý nemusí byť vhodný, ak do schémy je zahrnutý veľký počet malých pôžičiek, pre ktoré schéma predstavuje nástroj na zoskupenie rizík.

Preto keď sa schéma týka len záruk pre MSP, kde suma záruky nepresahuje strop 2,5 milióna EUR na jednu spoločnosť, odchylné od bodu 3.4 písm. d) môže Komisia súhlasiť s paušálnym ročným poplatkom za záruku pre všetkých dlžníkov. Avšak na to, aby sa záruky poskytnuté na základe takejto schémy nepovažovali za štátnu pomoc, schéma si musí zachovať samofinancovanie a musia sa splniť všetky ostatné podmienky stanovené v bode 3.4 písm. a), b) a c), ako aj v bode 3.4 písm. e), e) a g).

3.6. Neexistencia automatického hodnotenia ako štátnej pomoci

Nesplnenie jednej z podmienok uvedených v bodoch 3.2 až 3.5 neznamena, že záruka alebo záručná schéma sa automaticky považuje za štátnu pomoc. Ak existuje pochybnosť o tom, či plánovaná záruka alebo záručná schéma predstavuje štátnu pomoc, mala by sa notifikovať Komisii.

4. ZÁRUKY S PRVKOM POMOCI

4.1. Všeobecne

Keď individuálna záruka alebo záručná schéma nespĺňa zásadu investora v trhovom hospodárstve, považuje sa za obsahujúcu štátnu pomoc. Prvok štátnej pomoci sa preto musí kvantifikovať, aby sa preverilo, či sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s osobitnou výnimkou pre štátnu pomoc. V zásade sa za prvok štátnej pomoci bude považovať rozdiel medzi príslušnou trhovou cenou záruky poskytnutej individuálne alebo prostredníctvom schémy a skutočnou cenou zaplatenou za toto opatrenie.

Výsledné ročné hotovostné grantové ekvivalenty by sa mali diskontovať na ich súčasnú hodnotu pomocou referenčnej sadzby a potom sčítať, čím dostaneme celkový grantový ekvivalent.

Pri výpočte prvku pomoci v záruke Komisia bude venovať osobitnú pozornosť týmto hľadiskám:

- a) v prípade individuálnych záruk, či má dlžník finančné problémy. V prípade záručných schém, či kritéria oprávnenosti na poskytnutie schémy zaručujú vylúčenie takýchto spoločností [pozri podrobnosti v bode 3.2 písm. a)].

Komisia upozorňuje, že pri spoločnostiach, ktoré majú ťažkosti, trhoví poskytovatelia záruky, pokiaľ existuje, v čase poskytnutia záruky bude účtovať vysoký poplatok podľa miery očakávanej platobnej neschopnosti. Ak sa pravdepodobnosť, že dlžník nebude schopný pôžičku splatiť, javí ako mimoriadne vysoká, táto trhová sadzba nemusí existovať a vo výnimočných prípadoch sa prvok pomoci v záruke môže ukázať taký vysoký ako suma skutočne krytá touto zárukou;

⁽¹⁹⁾ To zahŕňa stanovníe, že pre MSP, ktoré nemajú úverovú históriu, alebo v prípade ratingu vychádzajúcej zo súvahy, ako sú niektoré spoločnosti so špeciálnym určením alebo začínajúce spoločnosti, poplatok safe-harbour sa stanoví na 3,8 % a pritom nesmie byť nikdy nižší ako poplatok, ktorý by platil pre materskú spoločnosť alebo materské spoločnosti.

- b) či sa rozsah každej záruky dá správne stanoviť, keď sa poskytuje.

To znamená, že záruky musia byť naviazané na špecifickú finančnú transakciu na pevnú maximálnu sumu a sú časovo obmedzené. V tejto súvislosti sa Komisia v zásade domnieva, že neobmedzené záruky sú v rozpore s článkom 87 Zmluvy;

- c) či záruka pokrýva viac ako 80 % každej nesplatenej pôžičky alebo iného finančného záväzku [pozri podrobnosti a výnimky v bode 3.2 písm. c)].

V snahe zabezpečiť, že veriteľ má skutočnú motiváciu na riadne posúdenie, zabezpečenie a minimalizáciu rizika vyplývajúceho z úverovej operácie, a najmä na riadne posúdenie úverovej bonity dlžníka, Komisia sa domnieva, že aspoň 20 % podiel nekrytý štátnou zárukou by mal byť krytý veriteľom⁽²⁰⁾, s cieľom riadne zabezpečiť pôžičky a minimalizovať riziká spojené s transakciou. Komisia preto vo všeobecnosti dôkladnejšie preskúma všetky záruky a záručné schémy, ktoré kryjú celú (alebo takmer celú) finančnú transakciu s výnimkou tých, ktoré členský štát riadne zdôvodnil, napríklad špecifickým charakterom transakcie;

- d) či sa prihliadalo na špecifický charakter záruky a pôžičky (alebo iného finančného záväzku), keď sa určoval trhový poplatok za záruku, z ktorého sa vypočíta prvok pomoci porovnaním so skutočne zaplateným poplatkom [pozri podrobnosti v bode 3.2 písm. c)].

4.2. Prvok pomoci v individuálnych zárukách

Pri individuálnej záruke by sa hotovostný grantový ekvivalent záruky mal vypočítať ako rozdiel medzi trhovou cenou záruky a cenou skutočne zaplatenou.

Keď trh neposkytuje záruky na daný typ transakcie, trhovú cenu za záruku nie je známa. V takomto prípade by sa mal prvok pomoci vypočítať takým istým spôsobom ako grantový ekvivalent zvýhodnenej pôžičky, a síce ako rozdiel medzi špecifickou trhovou úrokovou mierou, ktorú by táto spoločnosť znášala bez záruky, a úrokovou mierou, ktorú získala prostredníctvom štátnej záruky po zohľadnení všetkých zaplatených poplatkov. Ak neexistuje žiadna trhovú úroková miera a ak členský štát chce použiť ako náhradu referenčnú sadzbu, Komisia zdôrazňuje, že pre výpočet intenzity pomoci v individuálnej záruke platia podmienky stanovené v oznámení o referenčných sadzbách⁽²¹⁾. To znamená, že riadna pozornosť sa musí venovať zvýšeniu, ktoré sa má pripočítať k základnej sadzbe za účelom zohľadnenia príslušného rizikového profilu spojeného so zaručenou operáciou, so zaručeným podnikom a s poskytnutými kolaterálmi.

4.3. Prvok pomoci v individuálnych zárukách pre MSP

Pri MSP sa tiež môže uplatňovať zjednodušený hodnotiaci systém opísaný v bode 3.3. V tom prípade, keď poplatok za danú záruku nezodpovedá hodnote stanovenej ako minimum pre jej ratingovú triedu, rozdiel medzi touto minimálnou úrovňou a účtovaným poplatkom sa bude považovať za pomoc. Ak záruka trvá dlhšie ako rok, ročné deficity sa znížia pomocou príslušnej referenčnej sadzby⁽²²⁾.

Komisia môže akceptovať odchýlku od týchto pravidiel len v prípadoch, ktoré členský štát jasne preukáže a riadne zdôvodní. Aj v takýchto prípadoch sa však musí rešpektovať prístup na základe rizika.

4.4. Prvok pomoci v záručných schémach

V záručných schémach hotovostný grantový ekvivalent každej záruky v rámci schémy je rozdiel medzi poplatkom skutočne účtovaným (pokiaľ taký je) a poplatkom, ktorý by sa mal účtovať v rovnocennej schéme bez poskytovania pomoci, vytvorenej v súlade s podmienkami stanovenými v bode 3.4. Uvedené teoretické poplatky, z ktorých sa robí výpočet prvku pomoci, musia teda pokrývať bežné riziká súvisiace so zárukou,

⁽²⁰⁾ Je to na základe predpokladu, že rovnakú úroveň zábezpeky poskytuje spoločnosť štátu a úverovej inštitúcii.

⁽²¹⁾ Pozri oznámenie uvedené v poznámke pod čiarou 11.

⁽²²⁾ Pozri ďalšie informácie v poznámke pod čiarou 14.

ako aj administratívne a kapitálové náklady ⁽²³⁾. Tento spôsob výpočtu grantového ekvivalentu má za cieľ zabezpečiť, aby sa celková pomoc poskytnutá na základe schémy rovnala sume, ktorú vynaložia verejné orgány na vykrytie deficitu schémy, a to v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Keďže v prípade schém štátnych záruk špecifické charakteristiky jednotlivých prípadov nemusia byť známe v čase, keď sa má schéma posudzovať, prvok pomoci sa musí posudzovať so zreteľom na ustanovenia schémy.

Výpočty prvkov pomoci v záručných schémach sa môžu tiež robiť pomocou metodík, ktoré Komisia prijala až po notifikácii týchto schém na základe nariadenia prijatého Komisiou v oblasti štátnej pomoci, ako je nariadenie Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24. októbra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy na národnú regionálnu investičnú pomoc ⁽²⁴⁾ alebo nariadenie Komisie (ES) č. 1857/2006 z 15. decembra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy pre štátnu pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim v poľnohospodárskej výrobe, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 70/2001 ⁽²⁵⁾, ak sa schválená metodika výslovne zaoberá týmto typom záruk a predmetným typom východiskovej transakcie.

Komisia môže akceptovať odchýlku od týchto pravidiel len v prípadoch, ktoré členský štát jasne preukáže a riadne zdôvodní. Aj v takýchto prípadoch sa však musí rešpektovať prístup na základe rizika.

4.5. Prvok pomoci v záručných schémach pre MSP

Dva zjednodušujúce nástroje vysvetlené v bode 3.5, ktoré sa vzťahujú na záručné schémy pre MSP, možno tiež využiť na účely výpočtu pomoci. Podmienky využívania oboch pravidiel sú definované nasledovne:

Uplatňovanie poplatkov safe-harbour v záručných schémach pre MSP

Pri MSP sa tiež môže uplatňovať zjednodušený hodnotiaci systém opísaný v bode 3.5; v prípade, že poplatok za danú kategóriu v záručnej schéme nezodpovedá hodnote stanovenej ako minimum pre jej ratingovú triedu ⁽²⁶⁾, rozdiel medzi touto minimálnou úrovňou a účtovaným poplatkom sa bude považovať za pomoc ⁽²⁷⁾. Ak záruka trvá dlhšie ako rok, ročné deficity sa znížia pomocou príslušnej referenčnej sadzby ⁽²⁸⁾.

Uplatnenie paušálneho poplatku v záručných schémach pre MSP

Vzhľadom na to, že štátna pomoc poskytnutá v rámci záručnej schémy pre MSP môže narušiť hospodársku súťaž v menšom rozsahu, Komisia sa domnieva, že keď sa schéma týka len záruk pre MSP, keď hodnota záruky neprevyšuje 2,5 milióna EUR na jednu spoločnosť v danej schéme, Komisia môže akceptovať, odchylne od bodu 4.4, hodnotenie intenzity pomoci schémy ako takej bez toho, že by bolo potrebné vykonať hodnotenie pre každú individuálnu záruku alebo rizikovú triedu v rámci schémy ⁽²⁹⁾.

⁽²³⁾ Tento výpočet sa môže robiť súhrnne pre každú rizikovú triedu, ako rozdiel medzi a) nesplatenou sumou krytou zárukou vynásobenou rizikovým koeficientom danej rizikovej triedy (pričom „riziko“ predstavuje pravdepodobnosť platobnej neschopnosti po zahrnutí administratívnych a kapitálových nákladov), čo predstavuje trhovú poplatok, a b) akýmkoľvek zaplateným poplatkom, t. j. (suma krytá zárukou × riziko) – zaplatený poplatok.

⁽²⁴⁾ Ú. v. EÚ L 302, 1.11.2006, s. 29.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ L 358, 16.12.2006, s. 3.

⁽²⁶⁾ To zahŕňa možnosť, že pre MSP, ktoré nemajú úverovú históriu, alebo v prípade ratingu vychádzajúceho zo súvahy, ako sú niektoré spoločnosti so špeciálnym určením alebo začínajúce spoločnosti, poplatok safe-harbour sa stanoví na 3,8 % a pritom nesmie byť nikdy nižší ako poplatok, ktorý by platil pre materskú spoločnosť alebo materské spoločnosti.

⁽²⁷⁾ Tento výpočet sa môže robiť súhrnne pre každú rizikovú triedu ako nesplatená suma krytá zárukou vynásobená rozdielom medzi a) percentuálnym poplatkom za zabezpečenie pre danú rizikovú triedu a b) zaplateným percentuálnym poplatkom, t. j. suma krytá zárukou × (poplatok za zabezpečenie – zaplatený poplatok).

⁽²⁸⁾ Pozri ďalšie informácie v poznámke pod čiarou 11.

⁽²⁹⁾ Tento výpočet sa môže robiť súhrnne bez ohľadu na rizikovú triedu, ako rozdiel medzi a) nesplatenou sumou krytou zárukou vynásobenou rizikovým koeficientom schémy (pravdepodobnosť platobnej neschopnosti po zahrnutí administratívnych a kapitálových nákladov) a b) zaplateným poplatkom, t. j. (suma krytá zárukou × riziko) – zaplatený poplatok.

5. ZLUČITEĽNOSŤ ŠTÁTNEJ POMOCI VO FORME ZÁRUK SO SPOLOČNÝM TRHOM

5.1. Všeobecne

Štátne záruky v pôsobnosti článku 87 ods. 1 Zmluvy musí preskúmať Komisia, aby zistila, či sú alebo nie sú zlučiteľné so spoločným trhom. Prv ako sa takéto posúdenie môže urobiť, musí sa určiť príjemca pomoci.

5.2. Posudzovanie

To, či daná pomoc je alebo nie je zlučiteľná so spoločným trhom, preskúma Komisia podľa rovnakých pravidiel, aké sa uplatňujú na pomoc v iných formách. Konkrétne kritériá posúdenia zlučiteľnosti objasnila a podrobne stanovila Komisia v rámci a usmerneniach týkajúcich sa horizontálnej, regionálnej a sektorovej pomoci⁽³⁰⁾. Pri skúmaní sa prihliada najmä na intenzitu pomoci, charakteristiky príjemcu a sledované ciele.

5.3. Podmienky

Komisia bude so zárukami súhlasiť len vtedy, ak ich použitie je zmluvne naviazané na špecifické podmienky, ktoré môžu viesť až k povinnosti vyhlásiť konkurz podniku príjemcu alebo k inému podobnému postupu. Tieto podmienky budú musieť zúčastnené strany dohodnúť pri prvom poskytnutí záruky. V prípade že členský štát chce použiť záruku za iných podmienok, ako sú podmienky pôvodne dohodnuté v etape poskytnutia, Komisia bude považovať toto použitie záruky za vznik novej pomoci, ktorá sa musí notifikovať na základe článku 88 ods. 3 Zmluvy.

6. SPRÁVY PREDKLADANÉ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI KOMISII

V súlade so všeobecnými povinnosťami pri monitorovaní⁽³¹⁾, pre ďalšie monitorovanie nového vývoja na finančných trhoch a keďže hodnota štátnych záruk sa ťažko posudzuje a mení sa v čase, dôležitá je najmä stála kontrola schém štátnych záruk schválených Komisiou podľa článku 88 ods. 1. Členské štáty preto Komisii predkladajú správy.

Pre záručné schémy, ktoré predstavujú pomoc, sa tieto správy budú musieť predkladať aspoň na konci trvania záručnej schémy a pri notifikácii zmien a doplnení schémy. Komisia však môže považovať za vhodné vyžadovať správy častejšie, v závislosti od konkrétneho prípadu.

Pre záručné schémy, ktoré podľa rozhodnutia Komisie nepredstavujú pomoc a hlavne ktoré nie sú podložené spoľahlivými údajmi z minulosti, môže Komisia pri rozhodovaní o nich žiadať, aby boli takéto správy predložené, a takto sa prostredníctvom jednotlivých prípadov objasňovať frekvenciu a obsah správ.

Správy by mali obsahovať aspoň tieto informácie:

- a) počet a výšku vydaných záruk;
- b) počet a výšku záruk nesplatených na konci obdobia;
- c) počet a hodnotu záruk, ktoré neboli riadne splatené (uvedených jednotlivo), za jednotlivé roky;
- d) ročné príjmy:
  1. príjmy z účtovaných poplatkov;
  2. príjmy zo splátok;
  3. iné príjmy (napr. úroky z vkladov alebo investícií);

⁽³⁰⁾ Pozri právne predpisy o hospodárskej súťaži uplatniteľné na štátnu pomoc v Európskom spoločenstve:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation.html/

Právne predpisy týkajúce sa štátnej pomoci pre konkrétny sektor, pozri poľnohospodárstvo:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/leg/index_en.htm

a dopravu:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/transport_en.htm

⁽³¹⁾ Ako sú stanovené najmä v nariadení Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1). Nariadenie naposledy zmenené nariadením (ES) č. 271/2008 (Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1).

- e) ročné náklady:
  - 1. administratívne náklady;
  - 2. odškodnenia zaplatené z využitých záruk;
- f) ročný prebytok alebo deficit (rozdiel medzi príjmami a nákladmi);
- g) kumulovaný prebytok alebo deficit od začiatku schémy ⁽³²⁾.

Za jednotlivé záruky by sa mali podobne predkladať príslušné údaje, najmä údaje uvedené pod písmenami d) až g).

Vo všetkých prípadoch Komisia upozorňuje členské štáty na skutočnosť, že pre správne predkladanie správ v neskoršom termíne sa predpokladá dôkladné zhromažďovanie potrebných údajov od začiatku uplatňovania schémy a vypracúvanie každoročných súhrnov.

Komisia tiež upozorňuje členské štáty, že pri zárukách, ktoré nepredstavujú pomoc a poskytujú sa individuálne alebo na základe schémy, i keď neexistuje notifikačná povinnosť, môže vzniknúť situácia, že Komisia musí overiť, či záruka alebo schéma neobsahuje prvok pomoci, napríklad po prijatí sťažnosti. V takom prípade bude Komisia požadovať informácie podobné tým, ktoré sú uvedené v správach od príslušných členských štátov.

Keď sa správy musia predkladať podľa špecifických povinností prekladať správy, ktoré stanovili nariadenia o skupinových výnimkách, usmernenia alebo rámce platné v oblasti štátnej pomoci, týmito špecifickými správami sa nahrádzajú správy, ktoré sa musia predložiť podľa tejto povinnosti podávania správ o zárukách za predpokladu, že tieto špecifické správy obsahujú údaje uvedené vyššie.

7. VYKONÁVACIE OPATRENIA

Komisia vyzýva členské štáty, aby svoje existujúce opatrenia pre záruky upravili v súlade s ustanoveniami tohto oznámenia do 1. januára 2010, pokiaľ ide o nové záruky.

⁽³²⁾ Ak je schéma aktívna viac ako 10 rokov, majú sa poskytovať údaje o ročnom prebytku alebo deficite len za posledných 10 rokov.